

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorum Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Versvs XVI. Ecce tu pulcher es Dilecte mi & de. corus. Lectulus noster
floridus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

separari à Deo. Itaque vt diximus propter septemplex virtutis & innocentiae columbinæ qualitatem sponsa oculos habere columbarū à sponso memoratur, quia hoc exhibet actione, quod spiritus sancti gratiā vtile & honestum iudicans, rectā videt intentione. Verum quia omne bonum si quod habet, non à se, sed à Deo se habere intelligit, omnem collatā sibi pulchritudinis gratiam ipsi Creatori ac Redemptori suo ascribit dicens. *Ecce tu pulcher es &c.*

VERSUS XVI.

Ecce tu pulcher es Dilecte mi & decorus. Lectulus noster floridus.

Sponsus essentialiter & sponsa accidentaliter pulchra dicitur.

TV inquit ô dilecte essentialiter pulcher es & decorus, ego quicquid pulchritudinis habeo accidentaliter tui participatione iuxta modum à te mihi impensum gratiæ, ex te habeo; quia tū vt creator capabilis existis per inhabitantem gratiam, ego vt creatura capax existo, ipsi gratiæ prout ipse concessisti participando. Et hoc quidem iuxta diuinitatis tuæ potētiam; porro iuxta humanitatē secundum exteriorem hominem, *speciosus forma patris filijs hominum* fuisti: secundum interiorem verò soli tibi vnigenito *non ad mensuram dat Deus spiritum*, cum tui participes ad mensuram eum accipiāt, alius quidem sic, alius verò sic.

Ps 44.

Ioh. 3.

Omnem autem pulchritudinem & decorem animæ à te qui verè & naturaliter pulcher es & decorus,

habent, quia quicquid mansuetudinis, quicquid pietatis, quicquid iustitiæ, quicquid patientiæ, humilitatis, quicquid postremo vnquam virtutis aut sanctitatis esse potuit aut potest, in te singulariter sancto homine quasi in summo exemplari attendunt & accipiunt.

Præmissa ergo hac dictione, *ecce tu pulcher es & decorus*, ipsius pulchritudinis & decoris aliquas exequitur partes, dum subiungit *lectulus noster floridus, &c.*

Quarum quidem partium prima, id est, *lectulus noster floridus* & ad caput & ad capitis membra referri potest; duæ verò reliquæ ad sola membra de ipso tamen capite participatione pulchritudinis & decoris eius pendentia. Sed primo de prima parte dicendum, quomodo & caput & ad capitis membra appetur: ad caput quidem vel iuxta diuinitatis omnia regentes bene placitum, vel iuxta humanitatis mundum redimendis Sacramentum, ad membra verò iuxta participationē, vt diximus, diuinæ gratiæ mentem cuiusque sancti hominis inhabitantis, & suæ in ea dignationis dona operantis.

Partes pulchritudinis triplices describuntur.

Lectuli nomine requies dupliciter designatur, hoc est vel corporalis vel spiritualis. Quomodo enim post laborē corpus requiē quieuit, ita animus quoq; quibusdam perturbationum laboribus defatigatur requiē appellit: sed hoc loco *lectulo* requies spiritualis intelligi debet.

Lectulus duplicem significat requiem.

debet, quia & ad caput, & ad
picatis membra diximus referen-
dum.

Lectulus si-
ue requies
capitis id est
Dei quæ fit
secundum
diuinitatē.
Iacob. I.

Veruntamen primo videndum
de requie capitis, quæ nullo modo
illius substantiæ necessaria vel com-
moda esse credi debet, qui nullo
subiacet accidenti, & apud quem non
est vlla cōmutatio nec vicissitudinis obū-
bratio, sed requies capitis salus est corpo-
ris. Nam quemadmodum Deus
se laborare dicit, quando malorum
prauitates tolerat, ita & requiesce-
re se dicit, quando bonorum virtu-
tibus delectatur. De labore equi-
dem suo, quo peruersæ adhuc vi-
uentes tolerat, per Prophetam di-
cit, laboraui sustinens: non enim su-
stinendo Dominus laborat, cuius
dignitatis potentiam nulla fatiga-
tio contingit, sed verbis humanita-
tis loquens, ipsam suam circa nos
patientiam laborē vocat. Porro de
reque quā in bonis delectatur dici-
super quē requiescā, nisi super humilē &
quietum, & tremementem sermones meos:
ac si alijs verbis dicat, ille mihi in se
requiem parat, qui in humilitate &
quiete præceptorum meorum re-
gulam seruat. Requies ergo Dei,
nostrum est commodum, sicut è
contrario labor illius nostrum est
damnum.

Lectulus
membrorū,
id est viro-
rum
sanctorum
quis sit.

Ad huius ergo capitis membrum
hoc est aliquem fidelem & sanctum
huiusce lectuli significatio, quam
requiem diximus, aptatur: quia fi-
cut per oppositum, reprobis huius
mundi requies & oblectatio, est in

futuro perpes animæ labor & fati-
gatio; ita electis huius mundi labor
& fatigatio, est in futuro æterna a-
nimæ requies & consolatio. Sancti
etenim viri lectulus contemplatiuæ
vitæ est silentium & cultus, qui quā-
tò est à mundo remotior, tantò
Deo est vicinior, & quantò plus la-
borat in diuinorum præceptorum
obseruatione, tantò maiorem ha-
bet requiem in diuinitatis contem-
platione. Cumque Deo coniungi-
tur in amore contemplationis qua-
si in vno lectulo sunt, Deus per gra-
tiam inspirans, moderans & ser-
uans, homo per gratiam inspiran-
tē, moderantem & seruantem, vo-
lens, agens, perficiens; Deus gratiā
participabilis, homo gratiæ partici-
pans.

Dicunt ergo membra capitis hu-
ius, *Lectulus noster floridus*, quia cum
prædicto modo quasi in vnâ sunt
reque, participabilis & participās,
hoc est, caput & membrum, im-
marcescibilia pullulant virtutū ger-
mina, vt meritò lectulus ille dicatur
floridus, hoc est bonorum operum
vario decore compositus. Loquitur
itaque Sponsa ad Sponsum lectulus
non tuus, sed noster floridus, quia per
honestatem vitæ sanctitate floren-
tis, cogitatione, voluntate, actione
Deo adhærere, est quasi in vno cum
eo thalamo quiescere, alioquin ni-
hil proficit anima sine conquies-
cente gratiā.

Lectulus ca-
pitis & mē-
brorum cur-
dicatur flo-
ridus.

Porro iuxta humanitatis Sacra-
mētū dilecti lectulus, *Beata Maria Vir-*
ginis

Lectulus di-
lecti est vtr-

L

ginis

rus. B. Virgi-
nis Mariæ.
secundum
D. humani-
tatem.

ginis est vterus, qui mirabiliter flori-
dus est, & virtutibus puritidine,
& singularis puritatis inestimabili
& inenarrabili per Spiritum San-
ctum operatione. Sed *noſter*, inquit,
Lectulus, quia tuus quidem est per
Incarnationis electionem, *meus* per
ipsius Incarnationis fidem; *tuus*
propter multiplices in mente Vir-
ginis & Matris inhabitantis pro-
portioris gratiæ tuæ, donationes,
meus propter imitandum pro posse
eius magnificæ sanctitatis exem-
plum, & adorandam sine exemplo
noui-tatis nouitatum excellentiam.

Lectulus.
S. onſi item
eſt ſepul-
chri Chriſti.

Lectulus quoque *dilecti ſepulchrum* est,
quo poſt paſſionem fuit recondi-
tus, qui ideo floridus quia ex hac
ſepulturâ effloruerunt, glorioſæ
reſurrectionis inſignia. Iſte quoque
lectulus non tantum *tuis*, inquit, *ſed*
noſter, quia tu de hoc *lectulo*, id eſt
ſepulchro ſurrexiſti, & mihi ſpem
reſurgendi dediſti, cuius ſpei certi-
tudo eſt mihi quaſi *lectulus*, in qua
ſecurus totum per ſtudioſum mecum
operantis gratiæ tuæ requieſco,
quia non dubito de futura reſurre-
ctionis gaudio, & ſempiterno tran-
ſitorij laboris præmio.

VERSUS XVII.

*Tigna domorum noſtrarum cedri-
na, laquearia noſtra cypreſſina.*

Sequentium verò partium pul-
chritudo & decor, quibus dile-
ctus à dilectâ pulcher & decorus,
prædicatur quæ ſunt, *tigna domorum
noſtrarum cedrina, laquearia cypreſſina,*

ſpecialiter ad ipſius ſpectant mem-
bra, quorum tamen membrorum
virtutes & gratiæ, illius pulchritu-
dini & decori aſcribuntur, cuius eſt
totum, quod bona & honeſta di-
cuntur.

Primo tamen inſpiciendū, *qua-*
rum domorum ſint hæc tigna & laquea-
ria. Secundum vniuerſalitem ma-
gna domus dilecti huius, id eſt Do-
mini noſtri Ieſu Chriſti Sancta vni-
uerſalis Eccleſia eſt; ſecundum par-
ticularitatem verò, domus quoque
eius dicuntur ſingulæ Eccleſiæ, quæ
infra hanc vniuerſitatem continen-
tur. Harum verò domorum tigna
& laquearia ſunt Angeli, id eſt Re-
ctores & Doctores ſingularum Ec-
cleſiarum, qui in ſingulis ſibi com-
miſſis Eccleſijs ſuo quique tempo-
re & loco fuerunt pro munimento
& ornamento verbis & exemplis,
qui etiam longè lateque odorem
ſanctitatis & doctrinæ ſuæ ſpargen-
tes ipſam quoque vniuerſalem Ec-
cleſiam munierunt & ornauerunt, mu-
niant & ornant, munient & orna-
bunt, quorum memoria eſt in be-
nedictione in ſæculum ſæculi.

Sed hæc tigna dicuntur eſſe cedrina, la-
quearia verò cypreſſina. Cedrus autem
tria habet nature ſuæ memorabilia,
proceritatem, odorem, impu-
trabilitatem; quæ nimirum rectè ſanctis
Doctoribus congruunt, quia diu-
nitatis contemplatione ſubleu-
antur, doctrinæ & bonæ actionis odore
circumquaque ſparguntur, nulla
infidelitatis vel prauitatis putredine.

Domus di-
lecti eſt Ec-
cleſia vni-
uerſalis &
omnes par-
ticulares.

Tigna & la-
quearia Ec-
cleſia cum
particulari-
um ſunt Do-
ctores illa-
rum.

Cur hæc tigna
dicuntur
cedrina, &
laquearia
cypreſſina.

nc-